

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 25.10.1985, sp. zn. 8 Tz 72/85, ECLI:CZ:NS:1985:8.TZ.72.1985.1

Číslo: 43/1986

Právní věta: Nesplnenie povinnosti vodiča motorového vozidla podrobiť sa po dosiahnutí 60. roku veku povinnej lekárskej prehliadke v zmysle § 6 odst. 4 písm. b) vyhlášky Ministerstva vnútra č. 87/1964 Zb. o vodičských preukazov v znení čl. I č. 1 vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 3/1972 Zb., hoci vodič vie, že jeho zdravotný stav nie je dobrý a že v minulosti trpel poruchami vedomia, môže byť porušením dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona v zmysle § 224 odst. 2 Tr. zák., ak je medzi týmto opomenutím a následkom dopravnej nehody príčinný vzťah.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 25.10.1985

Spisová značka: 8 Tz 72/85

Číslo rozhodnutí: 43

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doprava, Ublížení na zdraví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 224 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 43/1986 sb. rozh.

Nesplnenie povinnosti vodiča motorového vozidla podrobiť sa po dosiahnutí 60. roku veku povinnej lekárskej prehliadke v zmysle § 6 odst. 4 písm. b) vyhlášky Ministerstva vnútra č. 87/1964 Zb. o vodičských preukazov v znení čl. I č. 1 vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 3/1972 Zb., hoci vodič vie, že jeho zdravotný stav nie je dobrý a že v minulosti trpel poruchami vedomia, môže byť porušením dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona v zmysle § 224 odst. 2 Tr. zák., ak je medzi týmto opomenutím a následkom dopravnej nehody príčinný vzťah.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 25. 10. 1985 sp. zn. [8 Tz 72/85.](#))

Najvyšší súd SSR v konaní o sťažnosti pre porušenie zákona zistil, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. júla 1985 sp. zn. 4 To 207/85 bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 odst. 6, § 257 písm. b) a § 11 odst. 1 písm. a) Tr. por. Toto uznesenie zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že podľa § 256 Tr. por. odvolanie obvineného M. J. proti rozsudku Okresného súdu vo Zvolene z 29. apríla 1985 sp. zn. 3 T 120/84 zamietol ako neodôvodnené.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Okresného súdu vo Zvolene z 29. apríla 1985 sp. zn. 3 T 120/84 bol obvinený M. J. uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 odst. 1, 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že 11. júna 1984 o 12.25 hod. viedol svoje osobné motorové vozidlo typu Škoda MB, ŠPZ ZV 37 - 71 po ceste prvej triedy číslo 50 zo Zvolenskej Slatiny smerom na Víglaš; hoci vedel o svojom zlom zdravotnom stave, neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, prešiel a vozidlom na pravú krajnicu vozovky, kde zachytil chodkyňu L. S., ktorá išla v skupine ďalších dvoch osôb, tlačiacich kočíky s deťmi a spôsobil jej zranenia, ktorým na mieste podľahla; po zrážke pokračoval v jazde a po prejení 120 m narazil do pred ním idúceho nákladného motorového vozidla typu Avia 30 ŠPZ LC 56 - 21, ktoré viedol J. Z.

Okresný súd uložil obvinenému podľa § 224 odst. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní osemnásť mesiacov nepodmienečne v prvej nápravno-výchovnej skupine a podľa § 49 odst. 1 Tr. zák. mu uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidla akéhokolvek druhu na dobu päť rokov.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie obvinený M. J., o ktorom rozhodoval Krajský súd v Banskej Bystrici. Uznesením z 26. júna 1985 sp. zn. 4 To 207/85 rozsudok okresného súdu podľa § 257 písm. b) Tr. por. zrušil a podľa § 11 odst. 1 písm. a) Tr. por. vzhľadom na rozhodnutie prezidenta republiky z 8. mája 1985 o amnestii trestné stíhanie proti obvinenému M. J. zastavil.

Proti uzneseniu krajského súdu podal v lehote stanovenej v § 272 Tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona generálny prokurátor SSR v neprospech obvineného. Upozornil na to, že krajský súd na základe výpovedí svedkov, výpovede obvineného a posudku znalca z odboru cestnej premávky nesprávne došiel k záveru, že obvinený jazdil celý úsek dopravnej nehody bez toho, že by bol venoval pozornosť vedeniu motorového vozidla, čomu nasvedčuje plynulý prechod od stredu vozovky na krajnicu napriek tomu, že v jazde obvineného nebola žiadna prekážka. Počas celej dĺžky prejdeného úseku nepoužil brzdu a nekorigoval smer jazdy motorového vozidla; vzhľadom na priebeh nehody ako aj závery znalcov nemožno vylúčiť, že k dopravnej nehode došlo v dôsledku poruchy vedomia obvineného.

Sťažovateľ poukázal na to, že ani jeden svedok nepotvrdil, že obvinený jazdil pri stredovej čiare. Naopak svedok A. uviedol, že obvinený jazdil blízko vodiacej čiar krajnice a svedok S. vypovedal, že obvinený jazdil stredom vozovky. Nevyplýva to ani z plánu miesta nehody a fotodokumentácie. Znalecký posudok znalca z odboru dopravy sťažovateľ považuje za neobjektívny a jednostranný, pretože znalec sa snažil vypočítať rýchlosť vozidla tak, aby bola čo najmenšia, a z toho vyvodil, že bola primeraná. Podľa znalca obvinený jazdil v čase nehody rýchlosťou 52-55 km/hod. aj napriek tomu, že sám obvinený uviedol, že išiel rýchlosťou 70-80 km/hod. Podľa sťažovateľa obvinený jazdil neprimeranou rýchlosťou, spôsob jazdy to jasne dokazuje, súčasne však dokazuje aj to, že obvinený ani na celkom malý okamih nezaspal a už vôbec neupadol do bezvedomia. Generálny prokurátor SSR preto navrhol napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť s tým, aby Najvyšší súd SSR podľa § 271 odst. 1 Tr. por. sám vo veci rozhodol.

Najvyšší súd SSR na podklade podanej sťažnosti pre porušenie zákona v zmysle § 267 odst. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktorému mu predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený.

Odvolávací súd nesprávne hodnotil dôkazy vykonané jednak v prípravnom konaní, jednak pred súdom prvého stupňa. Obvinený M. J. bol vypočutý v prípravnom konaní a vo svojej výpovedi uviedol, že sa lieči na nepravidelný rytmus srdčej činnosti, pričom v roku 1980 mával záchvaty a ťažkosti so srdcom, ktoré sa u neho prejavovali aj v roku 1984. V tejto súvislosti navštevoval závodného lekára a odbornú lekárku internistku v Detve MUDr. Š. Používal lieky Trimepranol a Cardinál,

predtým aj Moduretik, Nitred a ďalšie. Toto zopakoval aj pri výsluchu pred prokurátorom dňa 12. júna 1984.

Na hlavnom pojednávaní vypovedal, že si bol vedomý toho, že jeho zdravotný stav je dobrý a nebráni mu viesť motorové vozidlo. Pred dopravnou nehodou nepociťoval žiadne príznaky nevoľnosti. Pred nehodou zaregistroval pred sebou modré nákladné vozidlo a hneď potom muselo u neho dôjsť k poruche vedomia, pretože si na priebeh nehody vôbec nepamätá. K vedomiu prišiel až vtedy, keď narazil do pred ním idúceho nákladného motorového vozidla. Asi dva mesiace pred nehodou bol na vyšetrení u MUDr. Š., ktorá ho upozorňovala, že vedenie motorového vozidla nevlýva dobre na jeho zdravotný stav, že mu to zaťažuje srdcovú frekvenciu a odporúčala mu, aby nevykonával väčšie jazdy, kým sa nevyľieči. Toto sa stalo niekedy v polovici apríla 1984. Koncom apríla 1984 sa podrobil odbornému vyšetreniu u kardiológa, ktorý konštatoval, že jeho zdravotný stav je dobrý.

Dňa 28. januára 1985 bol hospitalizovaný na očnom oddelení OÚNZ v Banskej Bystrici, kde mu bola implantovaná šošovka na ľavom oku z dôvodov šedého zákalu. Nevedel o tom, že pri dosiahnutí 60. roku veku ako vodič motorového vozidla má povinnosť podrobiť sa lekárskeму vyšetreniu. Keby to bol vedel, bol by tak urobil.

Svedok Z., vodič nákladného motorového vozidla, vo svojich výpovediach v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, že tesne pred nehodou obchádzal dve ženy a jedného muža, ktorí išli v protismere po krajnici vozovky a tlačili dva detské kočíky. Keď ich obišiel, zaradil sa na svoju pravú stranu vozovky a keď prešiel asi 100 metrov, zacítil na svojom motorovom vozidle slabé trhnutie. Keďže sa domnieval, že má poruchu na vozidle, zastavil, vystúpil z auta a zistil, že má poškodenú zadnú pravú časť svojho motorového vozidla. Zároveň videl obvineného, išiel k nemu a pýtal sa ho, či mu zlyhali brzdy a prečo narazil do jeho motorového vozidla. Obvinený mu povedal: „To je nič, horšie je, že som zabil ženu.“

Svedok M. S. vo svojich výpovediach uviedol, že išiel s manželkou, poškodenou, a jej priateľkou po ľavej strane vozovky, pričom on a manželkina priateľka tlačili pred sebou detské kočíky s deťmi. Za nimi išla jeho manželka. Zaregistroval jazdu obvineného, ktorý so svojím motorovým vozidlom vo vzdialenosti asi 120 metrov išiel smerom na nich. Svedok sa s kočíkom vyhol doľava a hneď počul náraz. Otočil sa a zistil, že auto obvineného zrazilo jeho manželku. Potom vybehol do priekopy a hneď išiel k obvinenému a povedal, čo sa stalo. Z chovania obvineného spozoroval, že tento nevedel, čo sa stalo, a dozvedel sa to až od svedka.

Na základe výpovedí obvineného a svedkov, protokolu o nehode v cestnej premávke, posudku znalca z odboru cestnej premávky a ďalších znaleckých posudkov o zdravotnom stave obvineného, o možnosti vzniku poruchy vedomia, okresný súd uznal obvineného za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 odst. 1, 2 Tr. zák.

Pri rozhodovaní o vine obvineného vychádzal okresný súd z toho, že obvinený sa pri dosiahnutí 60. roku veku nepodrobil lekárskeму vyšetreniu, či je spôsobilý vlastniť vodičské oprávnenie a viesť motorové vozidlo v zmysle vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 3/1972 Zb., ktorou bola zmenená vyhláška MV č. 87/1964 Zb. o vodičských preukazov.

Okresný súd vychádzal z toho, že keby sa obvinený bol podrobil tomuto špeciálnemu vyšetreniu zameranému práve na schopnosť viesť motorové vozidlo, bol by sa zistil jeho zdravotný stav a vedenie motorového vozidla by mu bolo zakázané. Keďže obvinený sa tomuto vyšetreniu nepodrobil, okresný súd toto jeho konanie právne posúdil ako porušenie dôležitej povinnosti podľa § 224 odst. 1, 2 Tr. zák.

Krajský súd, ktorý vo veci rozhodoval na základe odvolania obvineného, vo svojom uznesení odkazuje

na dokazovanie, ktoré bolo vykonané už v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, najmä na rozsiahle znalecké dokazovanie a zdravotnom stave obvineného. Konštatoval, že zo zdravotnej dokumentácie vyplýva, že obvinený bol ošetrovaný a hospitalizovaný pre poruchy srdcového rytmu 17. marca 1980, kedy aj ošetrojúcim lekárom udával krátkotrvajúce straty vedomia. Bol liečený do 24. augusta 1983 a potom opätovne od 12. marca 1984, keď bola u neho konštatovaná nedokrvnosť srdcového svalu a predčasné sťahy srdcových komôr. Tento stav sa upravil. Lieky, ktoré používal, Trimepranol a Cardinal, neznemožňujú vedenie motorového vozidla.

Zo znaleckých posudkov kardiológa a neurológa možno zistiť, že nie je vylúčené, že v kritickom čase došlo u obvineného k poruche vedomia. Znalci to odôvodňovali tým, že u osôb vyššieho veku s arteriosklerózou mozgových ciev, znížením prekrvenia mozgu, pri tachykardii a poklese krvného tlaku, môže dôjsť k poruche vnímania, závratom, rôznym stupňom kvantitatívnych porúch vedomia až bezvedomiu. Znalci považovali za možné, že u obvineného pri prechodnom nedokrvnení mozgu a pri zistenom srdcovom ochorení mohlo dôjsť k popísanej poruche vedomia.

Vo veci podal znalecký posudok aj znalec z odboru psychológie, ktorý urobil s obvineným príslušné testy a zistil, že reakčná schopnosť obvineného je výrazne znížená, pozornosť značne oslabená, nedokáže sa plne koncentrovať na vykonávanú činnosť, nevie ju dobre prenášať. Preto znalec dospel k záveru, že obvinený nie je spôsobilý vykonávať činnosť vodiča motorového vozidla. Toto znalec zopakoval aj na hlavnom pojednávaní a uviedol, že keby sa bol u obvineného, vykonal súbor testov v čase, keď dosiahol 60. rok veku, bola by sa zistila jeho nespôsobilosť viesť motorové vozidlo a táto činnosť by mu nebola povolená.

Na základe tohto dokazovania krajský súd tiež konštatuje, že bolo povinnosťou obvineného po dosiahnutí 60. roku svojho veku podrobiť sa lekárskeму vyšetreniu, ale nesplnenie tejto povinnosti nemožno považovať za porušenie dôležitej povinnosti v zmysle § 224 odst. 2 Tr. zák., pretože jej porušením nedochádza k závažným dopravným nehodám. Preto krajský súd konanie obvineného právne kvalifikoval len ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 odst. 1 Tr. zák. a potom na základe článku IV odst. 1 písm. b) rozhodnutia prezidenta republiky z 8. mája 1985 o amnestii trestné stíhanie proti obvinenému zastavil.

S názorom odvolacieho súdu nemožno súhlasiť. Ako už to bolo naznačené, podľa vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 3/1972 Zb., ktorou bola zmenená vyhláška Ministerstva vnútra č. 87/1964 Zb., pravidelným lekárskeým prehliadkam sú povinní sa podrobiť ostatní držiteľia vodičských preukazov (okrem vodičov z povolania) po dosiahnutí 60. roku veku a opätovne po dosiahnutí 65. a 68. roku veku. Od 68. roku veku sú títo držiteľia povinní podrobiť sa lekárskej prehliadke každé dva roky. Správu o výsledku lekárskej prehliadky sú povinní predložiť do 6. mesiacov po dosiahnutí určených vekových hraníc dopravnému inšpektorátu Okresného oddelenia Verejnej bezpečnosti príslušnému podľa miesta trvalého bydliska.

Podľa § 6 odst. 1 cit. vyhlášky zisťovanie fyzickej a duševnej schopnosti žiadateľov o vodičské oprávnenie a lekárske prehliadky vodičov motorových vozidiel vykonáva podľa osobitných predpisov závodný lekár príslušný podľa pracoviska, v ostatných prípadoch obvodný lekár príslušný podľa miesta trvalého bydliska.

Obvinený, ako už bolo uvedené, vedel o svojom zdravotnom stave, bol v minulosti ošetrovaný a hospitalizovaný pre poruchy srdcového rytmu, kedy aj ošetrojúcim lekárom udával krátkotrvajúce straty vedomia. Na tieto ťažkosti bol liečený a bola u neho konštatovaná nedokrvnosť srdcového svalu a predčasné sťahy srdcových komôr. K dopravnej nehode, ako to sám uviedol, došlo preto, že za volantom zaspal alebo zo zdravotných dôvodov.

Obvinený aj napriek tomu, že mu bol známy jeho zdravotný stav, pri dosiahnutí 60. roku veku ako

vodič motorového vozidla nepodrobil sa lekárskej prehliadke, i keď bol povinný tak urobiť. Táto povinnosť mu vyplývala z vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 3/1979 Zb., ktorou bola zmenená vyhláška MV č. 87/1964 Zb. o vodičských preukazoch. Ak obvinený v zmysle tejto vyhlášky nepostupoval, jeho konanie treba právne kvalifikovať ako porušenie dôležitej povinnosti, ktoré je v príčinnej súvislosti s následkom, ktorý nastal pri dopravnej nehode.

Ide o to, že keby sa bol obvinený podrobil lekárskeho vyšetreniu na spôsobilosť vlastníť vodičský preukaz a viesť motorové vozidlo po dosiahnutí 60. roku veku, bolo by sa týmto špeciálnym vyšetrením zistilo, že jeho zdravotný stav mu nedovoľuje viesť motorové vozidlo.